

5a. Jeppe Tholstrup Bach:

Flere unge samles i bogklubber – popstjerne er også med

Teksten er fra tv2.dk den 7. marts 2024. Teksten er gengivet i uddrag. Nederst i teksten findes to lister over bøger læst i nogle af de omtalte læseklubber.

Jeppe Tholstrup Bach, dansk journalist.

18-årige Cecilie Rasmussen havde svært ved at finde nogen i sin omgangskreds, der interesserede sig for at læse bøger og diskutere litteraturen lige så meget som hende.

Men det ændrede sig pludselig.

5 Kulturhuset Platform K i Horsens oprettede nemlig i maj 2023 en bogklub for 15 til 35-årige, efter at en anden ung kvinde havde efterspurgt netop en lokal klub, hvor man kunne mødes og diskutere litteratur med unge ligesindede.

– Det var mega hyggeligt at lære dem at kende og dele den her fælles interesse, også selvom jeg var den yngste. Vi talte meget – udover det, der var læst – om hvad man tidligere havde læst og interesserede sig for, siger hun til TV2.

10 Cecilie Rasmussen er en del af en tendens, som har fået fat i – ikke bare unge – litteraturskere, som i stigende grad finder sammen i bogklubber og læsekredse for at dele deres tanker om litteraturen.

En række danske biblioteker fortæller TV2, at de oplever stigende interesse også blandt unge for at være med i bogklubber.

15 En udvikling, som også finder sted i lande som USA og Storbritannien.

Den 28-årige popstjerne Dua Lipa har endda også en bogklub, hvor hun inviterer sine fans til at læse en bestemt bog sammen med hende.

Unge kan spejle sig i hinanden

20 Platform K-bogklubben kalder sig "Danmarks mest uforpligtende bogklub", for man er ikke forpligtet til at komme til hver månedlig bogklub. Man kan også sagtens dukke op uden at have læst nogen af de to bøger til den måned.

Det handler om at dele glæden ved at læse og tale om litteraturen med andre unge.

25 – Vi kan spejle os mere i hinanden, både i hvilke bøger man læser, men vi kan også lave andre ting sammen udover bogklubben. Og så kan vi spejle os i nogle af de dilemmaer, vi tager op om bøgerne, siger Cecilie Rasmussen.

I bogklubbens Facebookgruppe er der 32 medlemmer, men som regel er de mellem fire og syv, der dukker op og taler om bøgerne i en times tid.

30 Gro Vase, der er kulturformidler ved Horsens Kommunes biblioteker, er ofte med på lige fod med de andre, og så står hun for at bestille bøgerne hjem og hjælpe med at vælge de næste bøger – selvom der sjældent er behov for hjælp, forklarer hun til TV2.

– Det taler ind i et behov for at dele sine læseoplevelser med andre og blive udfordret og inspireret af andre. Det er det, som bogklubben er et udtryk for.

Flere unge end før strømmer til

35 Også i København oplever bibliotekerne en stigning i interessen for læseklubber, og særligt at mange unge ønsker at være med i en.

Det forklarer Sanne Caft, der er chef for Hovedbiblioteket i København.

40 I mange år lå antallet stabilt, men en indsats over de seneste år med at gøre læseklubberne mere tilgængelige og tilbuddene mere synlige har skabt en vækst i forhold til særligt de unge læsere.

Inden for det seneste år er antallet af bogklubber på Københavns biblioteker steget med 20 procent, så der nu er 156 med nye tilmeldinger dagligt.

Der er både en vækst blandt unge og generationerne over, men tilstrømningen af unge i 20'erne er større end tidligere, forklarer Sanne Caft.

45 – Mange unge spørger til alderen af andre medlemmer, så vi kan se, at de gerne vil være en del af et læsefællesskab med andre på deres egen alder, siger hun til TV2. Det er særligt genrer som science fiction, romance, og bøger om klima, køn og identitet, der går igen i de unges læseklubber, lyder det.

50 – Der er et frirum, en eskapisme¹ og noget ud- og indblik i det at læse. Når man kombinerer det med at mødes med andre, der har læst den samme tekst og måske fået noget helt andet ud af den, kan jeg godt forstå, hvorfor det appellerer til mange unge – som en modvægt til hurtigheden i samfundet, siger Sanne Caft.

Forskellige fællesskaber inden for litteraturen

55 Lise Kloster Gram, der er litteraturkonsulent for Aarhus Biblioteker, oplyser, at der også her er en stigende interesse for læsekredse, som kommunens biblioteker har knapt 200 af tilknyttet.

De har ikke opgjort dem i aldersgrupper og kan derfor ikke sige noget konkret om tilslutningen blandt unge, men til den internationale litteraturfestival LiteratureXchange i Aarhus finder flere unge fællesskaber omkring litteraturen, forklarer Lise Kloster Gram.

60 En gruppe unge laver en litterær flirteworkshop, en anden gruppe dykker ned i antik litteratur og en tredje ser nærmere på stjerne-tegn og valg af skønlitteratur.

– Der findes alle mulige fællesskaber omkring litteraturen for unge, der går ud over de traditionelle læsekredse, der også har det godt og lever i bedste velgående, siger Lise Kloster Gram.

65 Meldingerne fra bibliotekerne stemmer overens med en rapport fra Bogpanelet², der følger situationen for litteraturen i Danmark.

Her lyder det, at unge under 35 år har et større behov for at udtrykke sig omkring det, de læser, og at de ”bruger en større palette af sociale fora³ til at udtrykke sig omkring læsningen – både i digitale såvel som fysiske sammenhænge.”

Bøger hitter på Tiktok

Fænomenet #Booktok har skabt et kæmpe forum på det sociale medie, hvor særligt unge kvinder deler deres anbefalinger og tanker om bøger.

75 På Tiktok er videoer med #Booktok blevet set 231 milliarder gange. Ifølge CNN⁴ var #Booktok det mest populære *community* på Tiktok i 2022.

Det har forlag og boghandlere også bidt mærke i og markedsfører populær booktok-litteratur både online og i fysiske butikker.

På Instagram har nogle bogbloggere eller såkaldte *bookstagrammers* flere tusinde følgere, der læser med i bloggerens anmeldelser.

80 Cecilie Rasmussen ser ikke sig selv stoppe med at komme i bogklubben. Tværtimod tror hun, at hun snart får flere at tale med bøger om.

– Jeg har flere, der har sagt, at det lyder mega spændende, og som har overvejet at melde sig til. Det er en generel interesse, jeg hører om, og jeg synes, at det er blevet meget populært at læse.

¹ *eskapisme*: forsøg på at glemme dagligdagens problemer gennem en særlig handling, aktivitet eller tankevirksomhed.

² *Bogpanelet*: nedsat af kulturministeriet til at skabe viden og debat om litteraturens betydning for borgerne og følge litteraturens udvikling i en tid præget af digitalisering. Bogpanelet indsamler også statistisk viden om for eksempel bogproduktion, distribution og læsevaner.

³ *fora*: fællesskaber.

⁴ *CNN*: amerikansk nyhedskanal.

De seneste 11 bøger i læseklubben Platform K på Horsens bibliotek

- *The Master and Margarita* af Mikhail Bulgakov
- *Maus* af Art Spiegelman
- *Dune* af Frank Herbert
- *Velsignelser* af Caroline Albertine Minor
- *There's Someone Inside Your House* af Stephanie Perkins
- *Bjørneby* af Fredrik Backman
- *De ansatte* af Olga Ravn
- *Kindred* af Octavia E. Butler
- *Giovanni's Room* af James Baldwin
- *Den virkelige verden* af Malene Ravn
- *Jeg anerkender ikke længere jeres autoritet* af Glenn Bech

Bøger i læseklubben ”Sci-fi og underlige universer” på Københavns bibliotek

- *Fagre nye verden* af Aldous Huxley
- *Jordboerne* af Sayaka Murata
- *Strega* af Johanne Lykke Holm
- *The parable of the sower* af Octavia Butler

5c. Caroline Albertine Minor: Villages de France

Teksten er starten på en novelle fra novellesamlingen Velsignelser, 2017.

Novellesamlingen er én af de bøger, der er blevet læst i læseklubben Platform K (se tekst 5a).

Caroline Albertine Minor (f. 1988), dansk forfatter.

I lang tid forstod jeg ikke, hvad hun sagde. Stemmen lød, som om den kom langt væk fra, som om hun råbte til mig tværs over en blæsende mark. Det susede og trak i hendes ende af røret.

Undskyld, sagde jeg og fik tændt lyskæden, hvem taler jeg med?

5 Det er Nete, sagde hun. Helena, er det dig?

Jeg havde mødt Nete en enkelt gang før, til min attenårs fødselsdag for snart ti år siden. Hun havde haft en buksedragt på, og de gik tidligt, fordi hun havde glemt sine antihistaminer¹.

Ja, sagde jeg.

10 Din far er blevet indlagt.

Jeg kom op at sidde, mine hænder var bløde efter søvnen. Hun sagde noget mere, der druknede i en bølge af støj.

Jeg kan næste ikke høre dig, sagde jeg, må jeg tale med ham?

Han er ikke her.

15 Så blev der stille omkring hende. Var hun kommet indenfor? Ja. Lyden af en dør, der lukkede, nøgler, der blev smidt på en hård flade, skridt og endnu en dør.

Han er ikke her, gentog hun, og nu hvor jeg ikke længere behøvede at anstrenge mig for at høre, hvad hun sagde, lagde jeg mærke til, hvor udmattet hun lød.

Han er indlagt i Limoux². Hallo, er du der?

20 Ja.

Tror du, du kan komme?

Til Frankrig? spurgte jeg dumt.

Til Belvianes³, ja. Tror du, du kan det?

25 Min far havde hele mit liv været fjern som en planet, og hverken jeg eller min mor gjorde noget for at forstyrre hans afstukne bane. Da jeg var femten år gammel, blev han udenlandsdanser, ikke så lang tid efter giftede han sig med Nete. Nu boede han det meste af året i et hus nær Carcassonne⁴ i Sydfrankrig. Huset havde en stor have, det lå nogle kilometer fra landsbyen Belvianes-et-Cavirac og dens markeder og skyggefulde pladser. Jeg
30 forestillede mig, at det var ved et bord på en café på en af de pladser, at han skrev postkortene. Der stod ingenting ud over det sædvanlige sniksnak, men jeg blev glad for at få dem. Min far tilbragte hver sommer nogle uger i Danmark. De var helliget praktiske anliggender, og jeg hentede ham aldrig i lufthavnen, sikker på, at det ikke ville glæde ham. En eller to gange i løbet af hans ophold mødtes vi på den samme restaurant og spiste en
35 frokost. Seancen efterlod mig med følelsen af at være blevet konverseret⁵ af en fremmed, men venlig, ældre mand.

¹ *antibistaminer*: medicin, der modvirker allergiske reaktioner.

² *Limoux*: by i det sydlige Frankrig.

³ *Belvianes*: kort for landsbyen Belvianes-et-Cavirac, der ligger i Frankrig syd for Limoux.

⁴ *Carcassonne*: større by i Frankrig, der ligger nord for Limoux.

⁵ *blevet konverseret*: nogen har ført en høflig og uforpligtende samtale med en.

5d. Sayaka Murata: Jordboerne

Romanen *Jordboerne* (2018) handler om Natsuki, der vokser op i en forstad til Tokyo. Hun tæller dagene til sommerens obon-højtid¹, hvor familien samles i bedsteforældrenes hus i bjergene, og hvor hun endelig kan se sin fætter Yuu igen. Både Natsuki og Yuu længes efter at slippe bort fra deres familier. Under en hemmelig vielsesceremoni mellem de to 11-12-årige giver de hinanden et løfte: at overleve, uanset hvad der sker. Yuu mener, at han kommer fra en fremmed planet og slet ikke hører hjemme på jorden, mens Natsuki har sin egen form for overlevelsesstrategi: Hun ser sig selv som en tryllepige.

Teksten er starten på romanens kapitel 2.

Romanen er én af de bøger, der er blevet læst i læseklubben Sci-fi og underlige universer (se tekst 5a).
Sayaka Murata (f. 1979), japansk forfatter.

KAPITEL 2

Jeg lever i en Fabrik, der producerer mennesker.

I byen, hvor jeg bor, ligger menneskerederne helt tæt. Måske ligner den silkeormeværelset, som onkel Teruyoshi havde fortalt os om.

5 I de firkantede reder, som ligger på rad og række, lever menneskene sammen i par som hanner og hunner med deres unger. Parrene opfostrer ungerne i disse reder. Jeg bor også i en af dem.

Fabrikken producerer mennesker, der er knyttet sammen af kød og blod. Vi børn forlader med tiden rederne og bliver ekspederet videre.

10 Når vi er blevet ekspederet videre, bliver vi lært op, både hanner og hunner, til at skaffe føde hjem til rederne. Vi bliver samfundets redskaber, modtager penge fra andre mennesker og køber føde for dem. Snart finder vi unge mennesker sammen i par, gemmer os i rederne og laver børn.

15 Da jeg fik seksualundervisning i starten af femte klasse, blev jeg blot bekræftet i det, jeg hele tiden havde troet. Min livmor er en komponent² i Fabrikken, og den skal forbindes med en andens testikler, som også er en komponent i Fabrikken, så vi kan producere børn. Både hanner og hunner ormer sig rundt i rederne med disse fabrikskomponenter skjult inde i kroppen.

20 Jeg havde giftet mig med Yuu, men han var jo et rumvæsen, så måske kunne han ikke lave børn. Og hvis ikke vi fandt rumskibet, ville jeg blive tvunget til at parre mig med en anden, så jeg kunne sætte børn i verden.

Bare det lykkedes os at finde rumskibet inden da.

Pyuuto³ sov i sengen, som jeg havde lavet til ham i min skrivebordsskuffe. Jeg blev ved med i al hemmelighed at bruge tryllestaven og forvandlingspudderdåsen, som han havde givet mig. Takket være magien kunne jeg føre mit liv videre ind i fremtiden.

25 Så snart jeg var hjemme, ringede jeg til min bedste veninde, Shizuka. Hun var åbenbart hjemme i obon-ferien, og det lød, som om hun havde kedet sig uden mig.

”Tager du ikke med i poolen i morgen, Natsuki? Jeg har aftalt at tage derhen sammen med Rika og Emi, men jeg kan ikke lide Rika. Det er meget sjovere, hvis du kommer med. Så kan vi også tage vandrutsjebanen sammen!”

30 ”Det kan jeg desværre ikke, jeg fik min menstruation i går aftes.”

”Nej, hvor irriterende. Skal vi ikke gå ud og spise pandekager i overmorgen så?”

”Jo, fint.”

”Terpeskolens sommerkursus starter i næste uge, ikke? Jeg hader det, men jeg glæder mig altså lidt til at se hr. Igasaki igen. Han er bare så lækker.”

¹ *obon-højtid*: japansk buddhistisk tradition til frelse af ånderne fra de afdøde forfædre. Familier besøger forfædrenes grave, der afholdes dansefestival og afsluttes med søsætning af lanterner til de afdødes sjæle.

² *komponent*: del eller led, der indgår med en bestemt funktion i en større, sammensat helhed.

³ *Pyuuto*: et tøjdyr, fortælleren mener, er sendt til jorden fra planeten Pohapipinobopia for at give hende magiske kræfter til at redde Jorden.